

Sikkerhedsstyrelsens fyrværkeristatistik 2005/06

Nytåret 2005/06 blev det nytår, hvor der blev registreret det laveste antal ulykker i de seneste 10 år. Det totale antal ulykker med fyrværkeri i de to nytårsdøgn blev af Ulykkesanalysegruppen ved Odense Hospital opgjort til 190 stk.

Dette notat er Sikkerhedsstyrelsens fyrværkeristatistik for 2005 og nytåret 2005/06. Den beskriver følgende emner:

- Statistik over ulykker med personskade
- Fyrværkerikampagnen

Statistik over ulykker med personskade

Datagrundlag

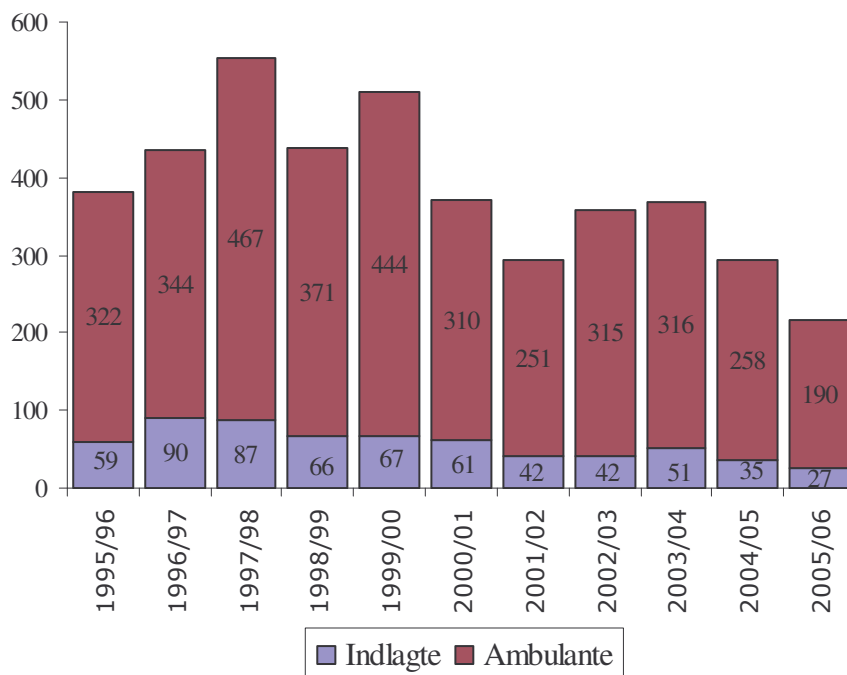
Sikkerhedsstyrelsens statistik over fyrværkeriulykker med personskade tager udgangspunkt i registreringer fra Ulykkesregisteret hos Statens Institut for Folkesundhed og registreringer fra UlykkesAnalyseGruppen ved Odense Universitetshospital.

Ulykkesregisteret omfatter registreringer af henvendelser til skadestuerne på sygehusene i Glostrup, Herlev, Frederikssund, Esbjerg og Randers. Sidstnævnte dækker også skadestuen i Grenå, hvorved registreringerne kommer til at dække ca. 17 procent af befolkningen. Registeret anses for at give et repræsentativt billede af Danmarks befolkning og det antages, at de tendenser, der kan ses i tallene, er repræsentative for udviklingen.

UlykkesAnalyseGruppen hører under ortopædkirurgisk afdeling på Odense Universitetshospital. Gruppen har siden nytåret 1995/96 indsamlet oplysninger fra alle landets skadesstuer og skadesklinikker om fyrværkeriulykker i de to nytårsdøgn (31. december og 1. januar).

Antal ulykker

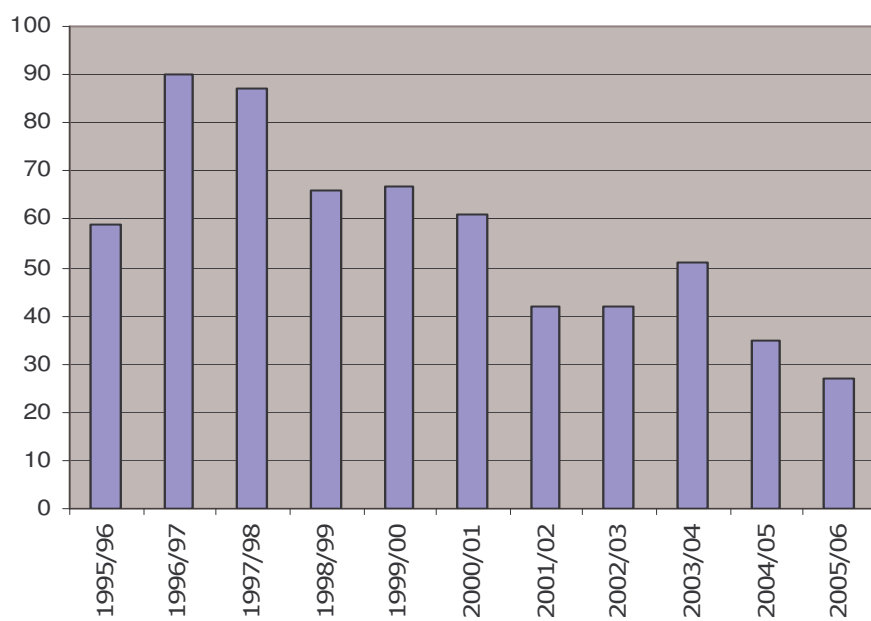
Opgørelsen fra UlykkesAnalyseGruppen af skaderne i nytårsdøgnet (dagene 31. december og 1. januar) viser det laveste antal skader i den tid, der har været registreret ulykker.

Figur 1: Antallet af ulykker med fyrværkeri i nytårsdøgnet

Kilde: UlykkesAnalyseGruppen

Figuren viser, at der i alt kun er sket 217 skader, heraf kun 27 alvorlige skader. Det svarer til en nedgang i det totale antal skader på mere end 25 % i forhold til sidste år og ca. 40 % i forhold til årene 2002/03 og 2003/04. Antallet af skader er mere end halveret i forhold til det værste nytår i 1997/98, hvor der registreredes 554 skader.

Hvis man kun ser på de alvorligste ulykker, dem der kræver indlæggelse, er nedgangen endnu mere markant.

Figur 2: Antallet af alvorlige ulykker med fyrværkeri i nytårsdøgnet

Kilde: UlykkesAnalyseGruppen

Figuren viser, at antallet af alvorlige ulykker næsten er faldet til en fjerdedel i forhold til de værste nytår (1996/97 og 1997/98). (Alvorlige ulykker er her defineret som ulykker, der medfører indlæggelse.) Faldet er på knapt en fjerdedel i forhold til nytåret 2004/05, mens der næsten er tale om en halvering i forhold til forrige år (2003/04).

Der må være en sammenhæng mellem salget af fyrværkeri og antallet af ulykker; alt andet lige må antallet af ulykker stige, når salget af fyrværkeri stiger. Det er derfor interessant at se på, hvor store mængder fyrværkeri der sælges (og anvendes) i landet.

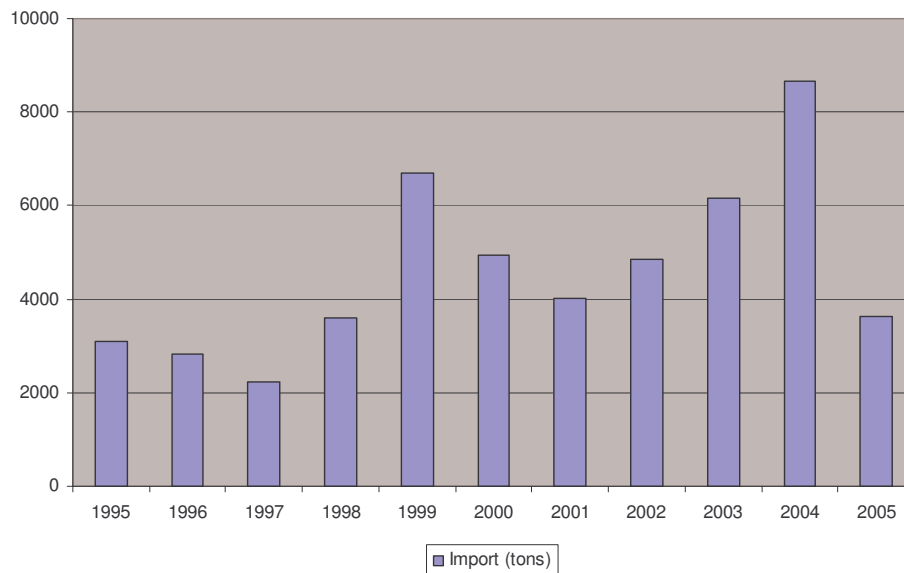
Sikkerhedsstyrelsen har ikke kunnet fremskaffe tal for salget af fyrværkeri, men i Danmarks Statistiks "Statistikbanken" kan man finde tal for importen af fyrværkeri. Disse tal antages at være en god tilnærmelse til de anvendte mængder af fyrværkeri, idet der kun fabrikeres og eksporteres beskedne mængder af fyrværkeri i Danmark. Figur 3 viser de importerede mængder fyrværkeri i perioden 1995 - 2005.

Figuren viser, at importen af fyrværkeri i 2005 var under halvdelen af importen i 2004, og at den er 25 - 40 % under importen i årene 2002 og 2003. De voldsomme udsving afspejler givetvis store udsving i salget i perioden, men det formodes, at salget til forbrugeren ikke har fluktueret helt så voldsomt:

- Tallene for 2004 er præget af ulykken i Seest, der medførte, at 1.500 - 2.000 tons fyrværkeri gik til grunde. Denne mængde skal trækkes fra importtallene, hvorved man når frem til, at der maksimalt er blevet udbudt en mængde på ca. 7.000 tons på markedet.

- Samtidig lagde ulykken en dæmper på befolkningens forbrug af fyrværkeri ved nytåret 2004/05. Mange importører lå efter nytåret inde med lagre, der var betydeligt større end normalt. Det betyder, at salget til forbrugerne i 2004 må have været lavere og salget i 2005 højere, end udviklingen i importtallene antyder.

Figur 3: Fyrværkeriimporten målt i mængder i perioden 1995 – 2005.

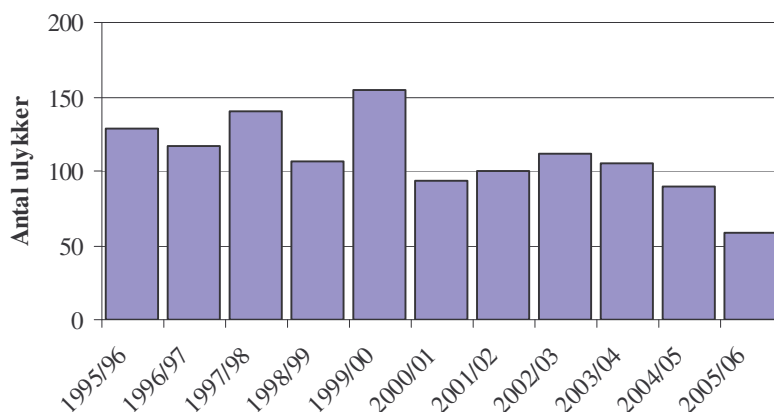
Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken

Ovenstående to forbehold gør, at tallene er så upræcise, at det ikke er muligt at konkludere noget om, hvor stort salget har været i 2005 sammenlignet med andre år. Derfor bliver der ikke gjort forsøg på at sætte antallet af ulykker i forhold til salget af fyrværkeri. Man kan dog konkludere, at den solgte mængde fyrværkeri ikke kan være eneste forklaring på faldet i antallet af ulykker.

Antallet af ulykker var betydeligt højere i årene før årtusindskiftet, hvor importen af fyrværkeri var lavere end den er i dag. Faldet har derfor andre årsager: Mere sikker anvendelse af fyrværkeri, anvendelse af mindre farlige typer fyrværkeri, den obligatoriske godkendelse af fyrværkeri (som angiveligt har fjernet de farligste typer) osv. Det er ikke muligt at afgøre, hvilken rolle disse årsager spiller for faldet.

Ønsker man at få et billede af det samlede antal ulykker for hele året, må man estimere dette ud fra registreringerne i Ulykkesregisteret. Figur 4 viser antallet af registrerede ulykker på de seks skadestuer.

Figur 4: Antal ulykker med fyrværkeri.

Kilde Ulykkesregisteret

En søjle dækker perioden fra 1. februar til 31. januar året efter.

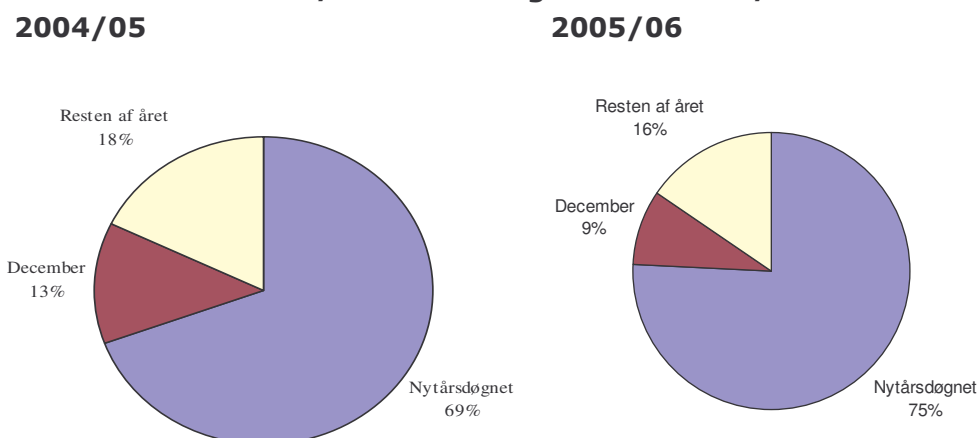
Der er databrud mellem 2003 og 2004, idet registreringerne i 2004 blev udvidet med data fra skadestuen i Grenå.

Ønsker man at få et estimat for det samlede antal ulykker på landsplan, skal tallene indtil 2003/04 ganges med 7. Tallene efter 2004/05 skal ganges med 5,88. Igen er tendensen et markant fald; i dette tilfælde på næsten en trediedel fra 2004/05 til 2005/06. Ser man længere tilbage, kan man se, at antallet af registreringer var næsten tre gange højere i 1999/00 end i 2005/06 på trods af, at Ulykkesregisteret har øget antallet af indberetningssteder fra fem til seks i mellemtiden.

Det formodes, at denne forskel er konstant over tid, således at Ulykkesregisterets tal kan bruges til at fortolke tendenser og ændringer i ulykkesmønsteret. Dvs. en ændring i registreringerne fra Ulykkesregisteret formodes at afspejle en tilsvarende ændring i virkeligheden.

Derudover anvendes Ulykkesregisterets registreringer i nærværende notat til at fortolke ulykkesmønstre. Det betyder, at man implicit formoder, at fordelingen af registreringer i registeret svarer til fordelingen af hændelser i virkeligheden.

Figur 5. Fordelingen af registreringerne over året fra de seks skadestuer for 2004/05 sammenlignet med 2005/06.

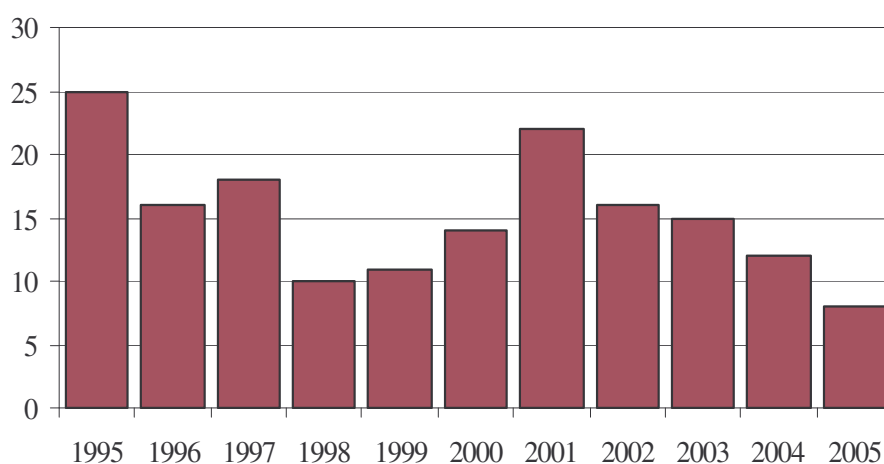

Kilde: Ulykkesregisteret

Man ser, at der er sket en forskydning i retning af, at der sker færre ulykker i december måned, mens den relative andel i de to nytårsdøgn er steget. Andelen af ulykker i den resterende del af året er nogenlunde uforandret, men ulykkerne i 2005/06 var koncentreret om Sankthans.

En mulig forklaring på, at der er sket færre ulykker i december, kan være, at fyrværkeriet blev importeret senere i 2005 end i 2004, idet de fleste store ladninger ankom i november eller december. I 2004 var størstedelen af fyrværkeriet ankommet til landet ved starten af november måned. Figur 6 viser udvikling i antallet af ulykker med fyrværkeri uden for månederne december og januar baseret på registreringer fra skadestuerne i Ulykkesregisteret.

Figur 6: Registrering i Ulykkesregisteret i perioden februar til november.

Kilde Ulykkesregisteret

Der er databrud mellem 2003 og 2004, idet registreringerne i 2004 blev udvidet med data fra skadestuen i Grenå.

Her tegner sig også billedet af en nedgang i antallet af ulykker, men billedet er anderledes end for det totale antal ulykker. Der er sket en nedgang på en tredjedel i forhold til året før og en halvering i forhold til 2002 og 2003. Dette bringer antallet af registreringer ned på niveau med antallet i 1998 og 1999, og man ser ikke den signifikante nedgang, som har vist sig i antallet af ulykker i nytårsdøgnene.

Grafen understøtter en ofte hørt påstand om, at danskerne over de senere år er begyndt at skyde mere fyrværkeri af i forbindelse med private festligheder på andre tider af året end nytår.

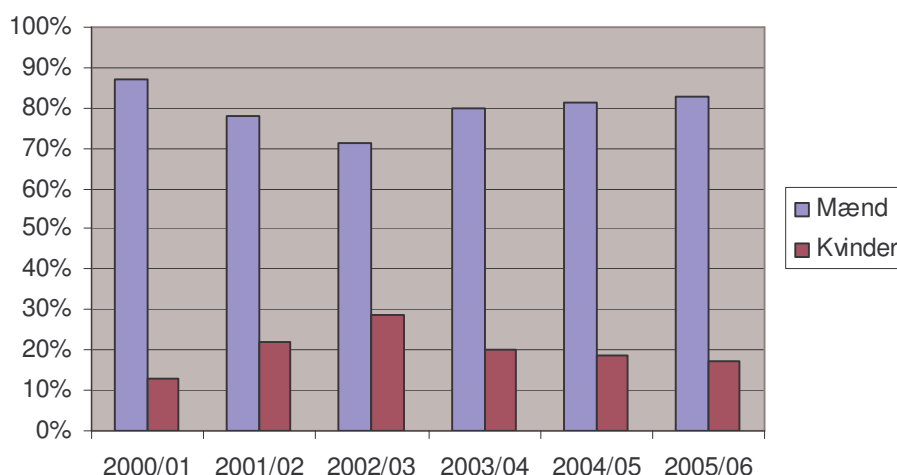
Ændringen af fyrværkerilovgivningen i november 2005 gør, at det fremover ikke er tilladt for almindelige forbrugere at affyre fyrværkeri uden for perioden 1. december til 5. januar. Andelen af ulykker i den resterende del af året bør derfor falde næste år.

Køns- og aldersfordeling for de tilskadekomne

Det er hovedsageligt mænd, der kommer til skade med fyrværkeri – især helt unge mænd mellem 10 og 19 år.

Figur 7 viser kønsfordelingen af de tilskadekomne de seneste seks år. Kønsfordelingen er baseret på registreringer fra Ulykkesregisteret.

Figur 7: Kønsfordeling af de tilskadekomne

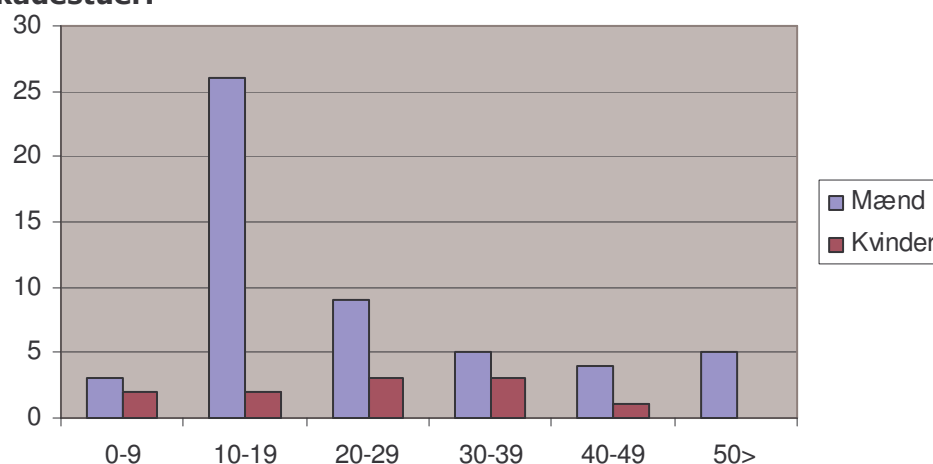
Kilde: Ulykkesregisteret

Der er databrud mellem 2003/04 og 2004/05, idet registreringerne i 2004 blev udvidet med data fra skadestuen i Grenå.

Figuren viser, at mænd står for omkring 80 % af skaderne, og at andelen er nogenlunde konstant. Disse tal understøttes af tallene fra UlykkesAnalyseGruppen, der viser, at tre fjerdedele af de tilskadekomne er mænd. Ulykkesanalysegruppens tal viser også, at mændene tegner sig for 92 % af de alvorlige skader. Dette stemmer også med resultaterne fra evalueringen af Fyrværkerikampagnen 2005. Her har TNS Gallup spurgt om befolkningens fyrværkerivaner

Aldersfordelingen af de tilskadekomne er vist i figur 8. Figuren er baseret på registreringer fra de seks skadestuer i Ulykkesregisteret.

Figur 8: Aldersfordeling af de tilskadekomne i registreringerne i de seks skadestuer.

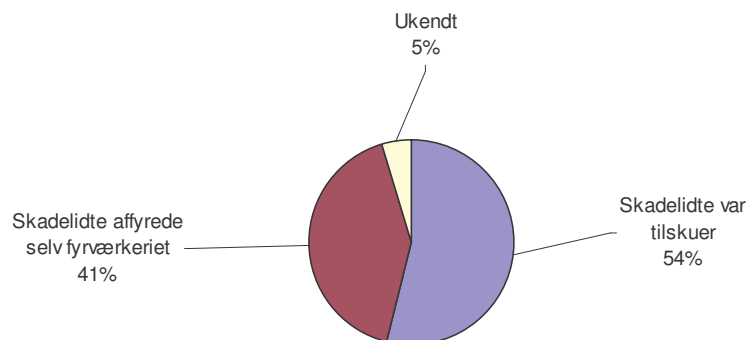
Kilde: Ulykkesregisteret

Figuren viser, at langt de fleste tilskadekomne er drenge mellem 10 og 19 år. Denne gruppe tegner sig for næsten 40 % af alle ulykkerne. Data fra Ulykkesregisteret muliggør en yderligere underopdeling af gruppen. Den viser, at 19 af de 26 tilskadekomne er i aldersgruppen 10 – 14 år. Det svarer til mere end en tredjedel af alle de tilskadekomne.

Man kan også se, at børn og unge (personer under 19 år) står for halvdelen af alle ulykker med fyrværkeri (33 af de registrerede 63 ulykker). Disse tal er markant højere end Ulykkesanalysegruppens tal, hvor 38 % af de tilskadekomne er mellem 0 og 17 år. Dette forhold kunne forklares, hvis der relativt ofte er børn involveret i ulykkerne uden for nytårsdøgnene - en antagelse, der kan begrundes med, at det er typisk børn, der skyder fyrværkeri af umiddelbart op til nytår, og som samler og affyrer forsagere og ubrugt fyrværkeri i dagen efter nytår, mens det især er de voksne, som affyrer fyrværkeri nytårsaften. Da Ulykkesregisteret registrerer ulykker for hele året, mens Ulykkesanalysegruppen fokuserer på de to nytårsdøgn (31.12 og 1.1), ville det kunne give en forskel i resultaterne. Datamaterialet gør det dog ikke muligt at undersøge denne hypotese nøjere.

Sikkerhedsstyrelsen har undersøgt i hvor høj grad, det er tilskuerne der udsættes for ulykkerne. Det er gjort ved at gennemgå beskrivelserne af de enkelte ulykker i Ulykkesregisteret. Beskrivelserne er ikke alle helt præcise, så gennemgangen indeholder et vist skøn, og der er nogle få ulykker, som ikke kan placeres ud fra beskrivelserne.

Figur 9: Andelen af de tilskadekomne, der var tilskuere eller selv affyrede fyrværkeriet

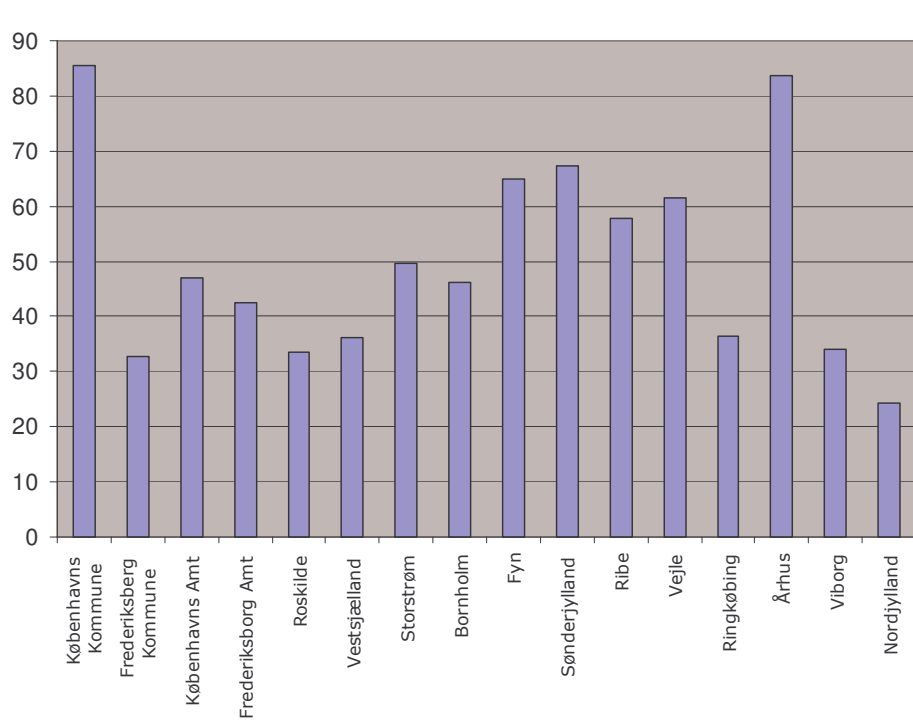
Kilde: Ulykkesregistret

Grafen viser, at over halvdelen af de tilskadekomne var tilskuere. ("Tilskuer" dækker også over personer, der tilfældigvis gik forbi fyrværkeriet og blev skadet af det.) Fyrværkerikampagnen 2005 indeholdt da også et budskab til tilskuere om at passe på.

Amtsfordeling

UlykkesAnalyseGruppens registreringer kan give et overblik over fordelingen af skaderne over landet.

Figur 10: Antal fyrværkeriulykker pr. million indbyggere fordelt på amter. Grafen er baseret på tal fra 2004/05.

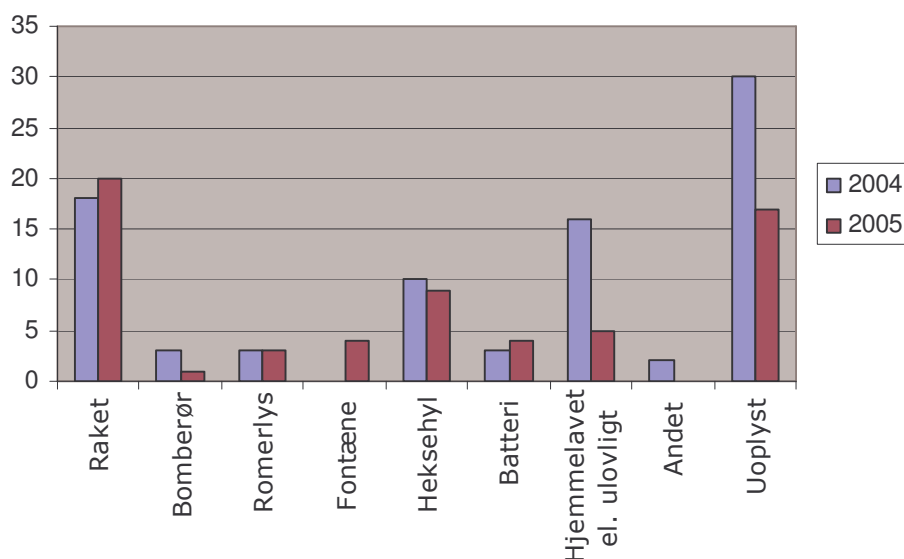
Kilde: UlykkesAnalyseGruppen

Grafen viser, at den højeste ulykkeshyppighed pr. indbygger sker i Københavns kommune og Århus Amt. Ulykkeshyppighederne er også høje i Fyns Amt og de tre sydligste jyske amter. Ulykkeshyppigheden er lavest i Nordjyllands Amt, hvor den blot er lidt over en fjerdedel af hyppigheden i København og Århus.

Fyrværkeritype

De tilskadekomne spørges på skadestuen, hvilken type fyrværkeri der har forårsaget ulykken. Derfor er det muligt at lave en fordeling mellem de forskellige typer. Denne fordeling er sammenlignet for 2004/05 og 2005/06 i figur 11.

Figur 11: Antal ulykker for de væsentligste typer fyrværkeri for 2004/05 og 2005/06.

Kilde: Ulykkesregisteret

Af figuren fremgår, at antallet af ulykker med hjemmelavet eller ulovligt fyrværkeri er faldet til under en trediedel, og at kategorien "Uoplyst" omtrent er halveret. Dette kan være et tegn på, at der er affyret mindre ulovligt fyrværkeri i 2005/06 end året før. Tallene er dog usikre i og med, at de er baseret på de tilskadekomnes egne oplysninger om, hvilket fyrværkeri der forårsagede ulykken.

Skader

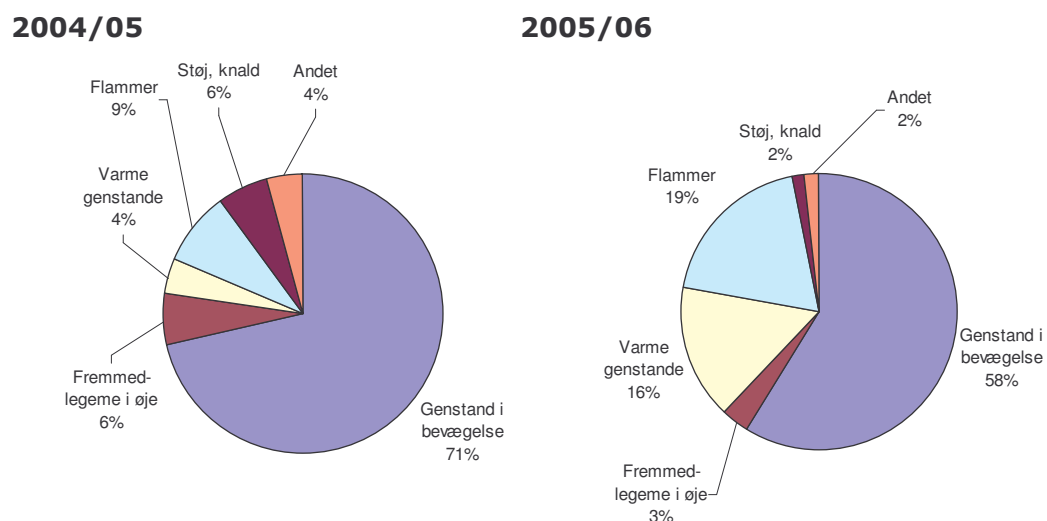
Skaderne beskrives på to måder: Hvilken hændelse eller mekanisme har forårsaget skaden, og hvilken legemsdel påførtes skaden?

Kikker man på hvilken hændelse, der har forårsaget skaden, er langt den hyppigste mekanisme "genstand i bevægelse". Dette dækker over, at skadelidte er blevet ramt af fyrværkeriet typisk fordi nogen har kastet fyrværkeriet, afskudt det vandret, eller fordi fyrværkeriet vælter under affyringen. Andre væsentlige skadesmekanismer er "varme genstande" og "flammer", der typisk dækker over

gløder fra fyrværkeriartikler, eller artikler der samles op, inden de er kølet tilstrækkeligt af.

Resultatet er vist i figur 12, hvor fordelingen i 2005/06 er sammenlignet med fordelingen i 2004/05.

Figur 12. Fordelingen af de mekanismer, der har forårsaget skaderne i 2004/05 og 2005/06.

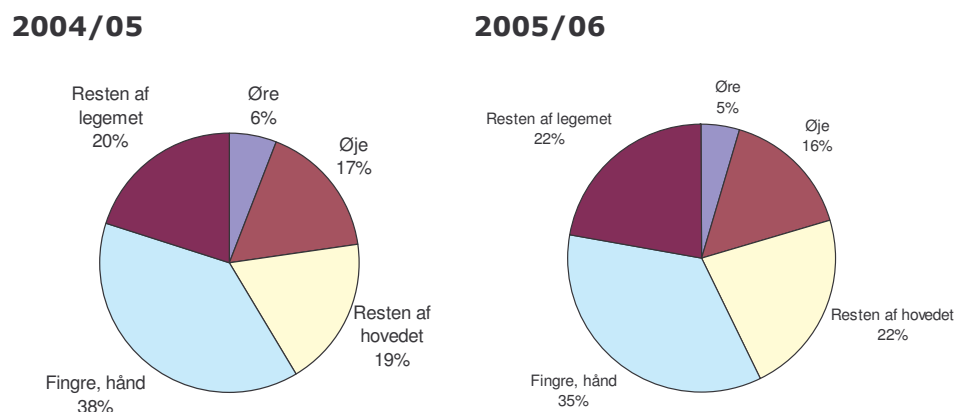

Kilde: Ulykkesregisteret

Det ses, at andelen af skader, der skyldes varme genstande eller flammer er steget kraftigt fra 2004/05 til 2005/06.

Figur 13 viser, hvilken kropsdel der er blevet påført skaden. I figuren er fordelingen for 2004/05 sammenlignet med fordelingen for 2005/06.

Figur 13: Fordelingen af ulykkerne på kropsdel for 2004/05 og 2005/06.

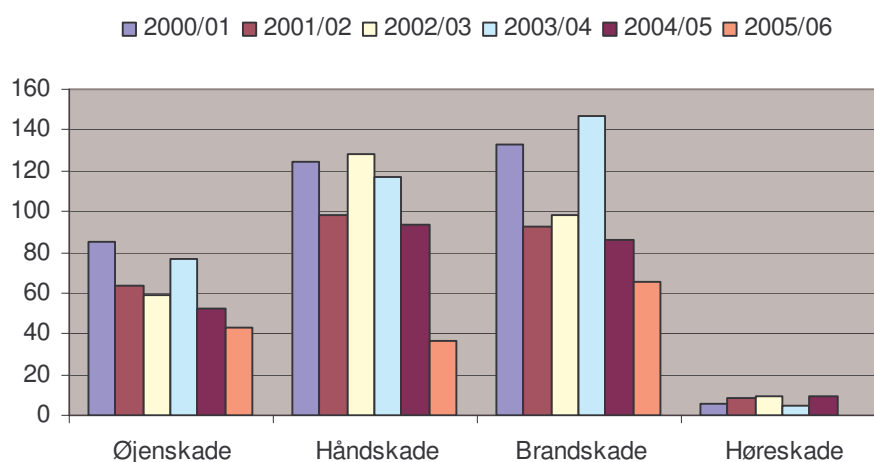

Kilde: Ulykkesregisteret

Figuren viser, at skaderne rammer de samme kropsdele som tidligere. Hovedparten af skaderne rammer fingre eller hånd og skyldes typisk, at fyrværkeri tænder for tidligt, eller skadelidte holder antændt fyrværkeri i hånden. Der sker fortsat en hel del øjenskader; figuren viser, at hver sjette skade rammer øjet.

UlykkeAnalysegruppen laver tilsvarende, men knapt så detaljerede registreringer af den skadede legemsdel. Disse registreringer kan til gengæld følges længere tid tilbage, så man kan se udviklingen over de seneste 6 nytår.

Figur 14: Udviklingen i øjenskader, håndskader, brandskader og høreskader i perioden 2000/01 – 2005/06.

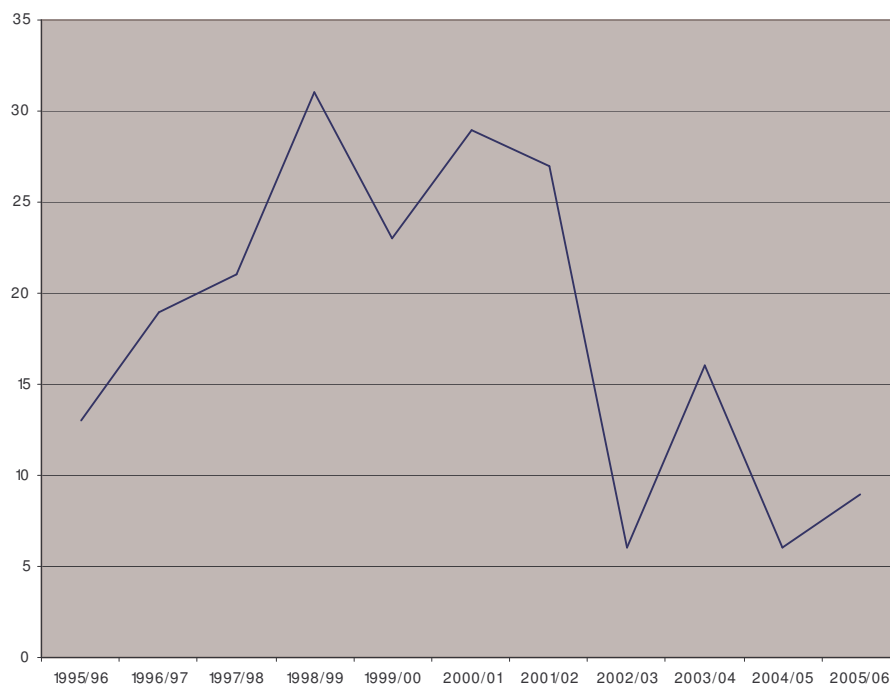
Kilde: UlykkesAnalyseGruppen

Ud over de på figuren viste skader er der registreret ca. 70 "blandede småsår". Figuren viser, at antallet af skader er faldet inden for alle kategorier. Størst er faldet for håndskader, hvor tallet for 2005/06 er under en trediedel af antallet i eksempelvis 2000/01. Det formodes, at dette fald hænger sammen med faldet i skader forårsaget af kanonslag og andet ulovligt fyrværkeri.

Når UlykkesAnalyseGruppen ikke har angivet nogen høreskader i 2005/06, mens Ulykkesregisteret har registreret, at 5 % af skaderne i år har ramt øret, skyldes det formodentligt, at sidstnævnte også omfatter registreringer af skader på det ydre øre såsom sår og forbrændinger.

Overlæge ved Rigshospitalets øjenafdeling, John Thygesen har gennem flere år opgjort antallet af indlæggelser på landets øjenafdelinger i nytårsdøgnene. Dette er vist for de seneste 10 nytår på figur 15.

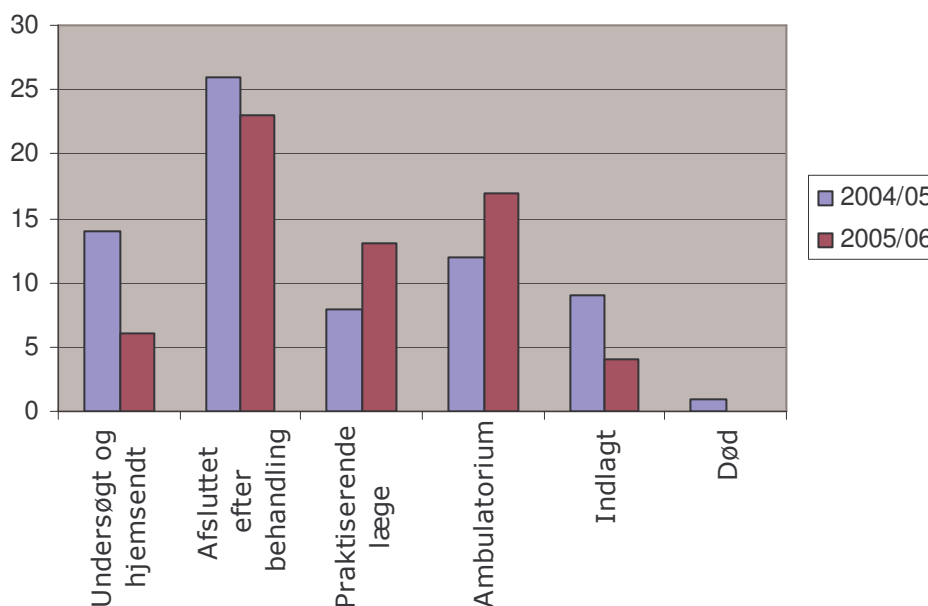
Figur 15: Antallet af øjenskader målt som antallet af indlæggelser på landets øjenafdelinger i nytårsdøgnene.

Kilde: Artikel i "Værn om Synet", 1-2005 af overlæge, lektor John Thygesen fra Øjenafdelingen på Rigshospitalet, "Danskerne er storforbrugere af fyrværkeri". Tal for 2006 er hentet fra udtalelse fra John Thygesen til DR Nyheder 1. januar.

Figuren viser den samme udvikling som de øvrige figurer. Antallet af øjenskader er også faldet siden årtusindeskiftet og ligger i dag på omkring en tredjedel af niveauet fra den gang.

Endelig registrerer Ulykkesregisteret også skadens alvorlighed ved, at man registrerer, hvilken behandling skadelidte har fået. Dette er illustreret i figur 16.

Figur 16: Skadernes alvorlighed nytåret 2004/05 og 2005/06.

Tal for 2004/05 indeholder kun ulykker for nytårsdøgnene. Tal for 2005/06 omfatter ulykker fra og med 3. januar 2005 og til og med januar 2006.

Kilde: Ulykkesregisteret

Figuren viser, at der er blevet færre af de ulykker, hvor hele behandlingen afsluttes på skadestuen. Til gengæld er der blevet flere ulykker, som afsluttes med, at skadelidte henvises til egen læge eller ambulatorium. Det ser altså ud som om der har været en tendens til en forøgelse af antallet af "mellemalvorlige" ulykker.

Figuren viser dog, at der er sket en kraftig nedgang i antallet af de alvorligste ulykker. Der er således sket en halvering af antallet af ulykker, der medfører indlæggelse, og der er ikke registreret dødsfald i 2005/06.

Omkomne ved fyrværkeriulykker

Sikkerhedsstyrelsen har ikke registreret dødsfald i forbindelse med fyrværkeri i 2005 eller ved nytåret 2005/06.

I 2004 og nytåret 2004/05 omkom i alt fire personer som følge af fyrværkeri.

I 2003 og nytåret 2003/04 omkom i alt tre personer som følge af fyrværkeri.

Fyrværkerikampagnen

Bag Fyrværkerikampagnen står en række private og offentlige organisationer. Mediasyd (Vejle Amt's Medieafdeling) står for den organisatoriske og praktiske tilrettelæggelse af fyrværkerikampagnerne i samarbejde med eksterne reklamebureauer og mediebyureauer.

Kampagnen i 2005 satte særlig fokus på, at sammenblandingen af alkohol og fyrværkeri øger risikoen for en uhensigtsmæssig og skødesløs omgang med fyrværkeri. Derudover har kampagnen også sat fokus på, at tilskuere ligeså ofte er ude for fyrværkeriskader som dem, der affyrer fyrværkeriet (se også figur 10). Budskabet i kampagnen har derfor været, at "Folk er farlige nytårsaften". Budskabet er fulgt op af en direkte opfordring om at bruge sikkerhedsbriller som konkret anvisning på at udvise særlig agtpågivenhed både som fyrværker og som tilskuer.

Kampagnen bestod af en målrettet PR-indsats suppleret med TV-spots, annoncer i ugeblade, magasiner og på nettet, annoncer i detailhandlen samt informationsmateriale til forbrugeren.

Vejle Amt har i samarbejde med TNS Gallup gennemført en evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005. Undersøgelsen er gennemført som en internetbaseret undersøgelse. Undersøgelsens målgruppe er befolkningen i alderen 10 - 50 år. Der deltog 2.367 personer i undersøgelsen.

Følgende tre temaer fra undersøgelsen refereres herunder:

- Effekten af Fyrværkerikampagnen 2005, herunder om målgruppen kan huske kampagnens budskaber og fyrværkerireglerne.
- Den generelle adfærd ved brug og køb af fyrværkeri, herunder hvordan fyrværkeriet affyres og købes
- Den konkrete adfærd ved brug af fyrværkeri, herunder forholdet mellem fyrværkeri og alkohol

Effekten af Fyrværkerikampagnen 2005

Det er blevet undersøgt, hvor stor opmærksomhed der er skabt om Fyrværkerikampagnen 2005. Resultatet er, at mange erindrer at have set, hørt eller læst noget om forsigtighed med fyrværkeri, og at TV er det medie der trænger bedst igennem til befolkningen.

Således har man i undersøgelsen spurgt respondenterne, hvilke budskaber de kan huske at have hørt eller set meget om i tiden omkring nytår. Resultatet er vist i figur 17.

Figur 17. Hvilke budskaber kan de 2.367 respondenter huske at have hørt eller set meget om i tiden omkring nytår?

Kilde: TNS Gallups evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005 – ref. 1.

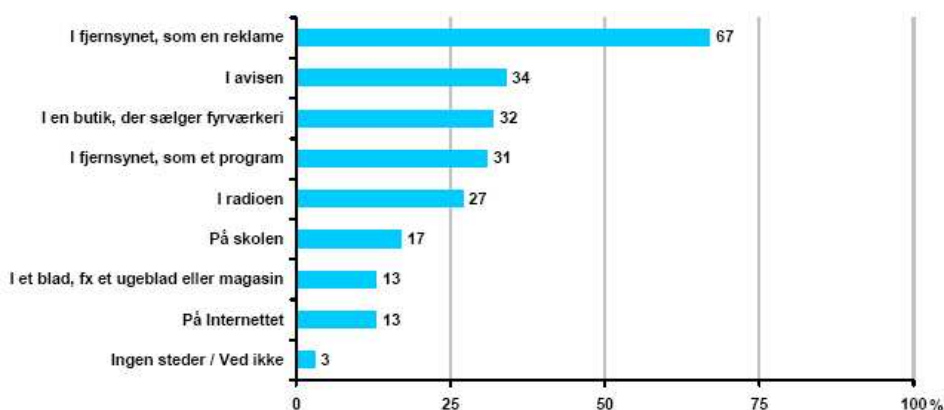
Det fremgår, at budskabet om at være forsigtig med fyrværkeri er det, som de fleste kan huske. Undersøgelsen viser også, at fire ud af fem husker budskabet.

En nærmere analyse viser, at erindringen er højst blandt børn (aldersgruppen 10 - 14 år) og midaldrende (aldersgruppen 40 - 50 år). I disse to aldersgrupper er det op mod 90 % af de adspurgte, der kan huske budskabet. Erindringen er lavest blandt de unge (aldersgruppen 15 - 29 år).

Der er nogen forskel på, hvor godt budskabet huskes i byer og på landet. I landområderne erindrer således 86 % at have hørt eller set noget om emnet, mens det er i hovedstadsområdet, at færrest har en erindring om emnet (74 %).

Fyrværkerikampagnen 2005 bestod blandt andet af spots på TV samt annoncer i aviser, ugeblade, magasiner og på Internettet. I figur 18 vises, hvordan de 1.935 respondenter, der har lagt mærke til budskabet om at være forsigtig med fyrværkeri, har svaret på spørgsmålet: Hvilke af følgende steder har du i den senere tid set, hørt eller læst noget om, at man skal være forsigtig med fyrværkeri?

Figur 18. Hvor er budskabet om at være forsigtig med fyrværkeri blevet set af befolkningen?

Kilde: TNS Gallups evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005 – ref. 1.
Der indgår svar fra 1.935 respondenter, og flere svar tillades.

Figuren viser, at langt de fleste (to tredjedele) har set en reklame i fjernsynet. Næsthøypigste kilde er avisen, idet en tredjedel svarer, at de har læst om det i avisen. Der er næsten lige så mange, som har set budskabet i butikkerne eller i TV, hvor budskabet har indgået som en del af et program.

Undersøgelsen har også gjort det muligt at opstille en "Top 3" over hvilke informationskanaler, der har skabt den største opmærksomhed i de forskellige aldersgrupper. Resultatet er vist i tabel 2.

Tabel 2. De tre informationskanaler med størst effekt i de nævnte aldersgrupper.

	10-14 årige	15-19 årige	20-29 årige	30-39 årige	40-50 årige
1	På skolen (75 %)	TV- reklame (70 %)	TV- reklame (29 %)	TV- reklame (65 %)	TV- reklame (63 %)
2	TV- reklame (68 %)	Butik (37 %)	Butik (29 %)	Butik (34 %)	Avis (48 %)
3	Butik (43 %)	Avis (33 %)	Program på TV (25 %)	Avis (34 %)	TV- reklame / butik (32 %)

Kilde: TNS Gallups evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005 – ref. 1.

Af tabellen fremgår det, at reklame på TV er det medie, der rammer bedst i alle aldersgrupper. Dog er skolen et væsentligt sted for at målrette kampagnen mod de 10 - 14 årige.

Befolkningens generelle viden om brug og køb af fyrværkeri

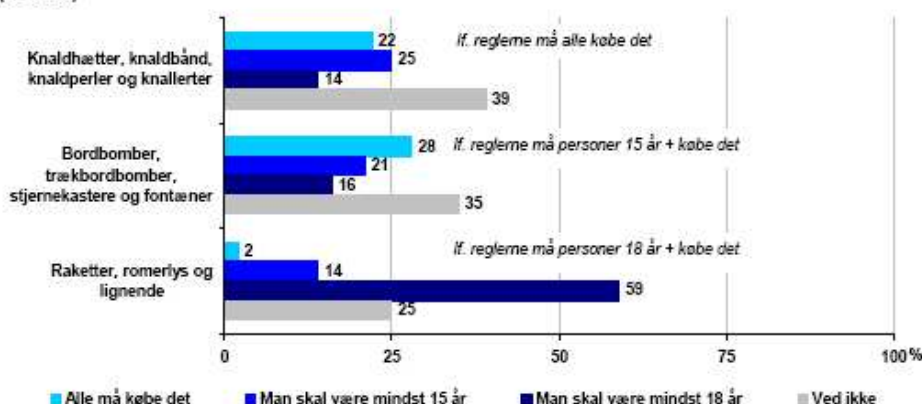
Der blev i undersøgelsen spurgt til danskernes viden om regler for brug og køb af fyrværkeri.

Næsten alle (98 % af de adspurgte) kender de basale regler: "Gå aldrig tilbage til en fuser", "Hold ikke fyrværkeri i hånden", "Brug beskyttelsesbriller", "Køb eller lav aldrig ulovligt fyrværkeri", "Placer raketter i flasker eller lignende" og "Kast aldrig med fyrværkeri.". Danskere ved derfor meget om sikkerhedsregler for affyring af fyrværkeri.

Undersøgelsen afdækker også, hvor stor viden befolkningen har om aldersgrænserne for køb af fyrværkeri. Resultatet er, at der er stor forvirring om grænserne med den undtagelse, at de fleste ved, at man skal være 18 år for at måtte købe nytårsfyrværkeri.

Figur 19. Befolkningens kendskab til aldersgrænserne for køb af fyrværkeri.

Figur 3.6 "Ved du, hvor gammel man skal være for at købe forskellige former for fyrværkeri?" (n=2367)

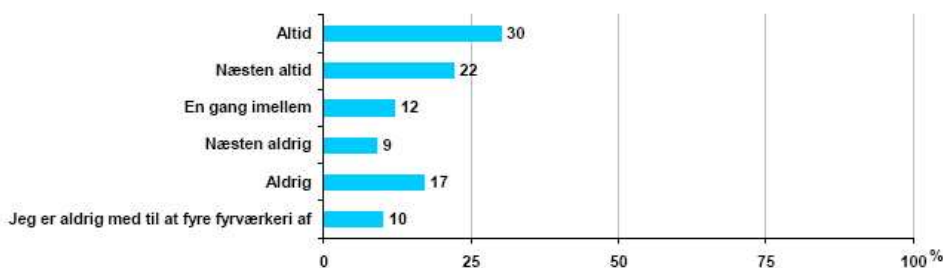
Kilde: TNS Gallups evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005 – ref. 1.
Der indgår svar fra alle 2.367 respondenter.

Befolkningens adfærd ved indkøb og brug af fyrværkeri

Befolkningen kender sikkerhedsreglerne jfr. afsnittet ovenfor, og undersøgelsen viser, at man generelt overholder dem. Undersøgelsen viser dog også, at der er store forskelle mellem aldersgrupperne og mellem kønnene; mænd er signifikant mindre tilbøjelige til at følge reglerne end kvinder, og påpasseligheden ved anvendelse af fyrværkeri er markant lavere blandt 10-29-årige end i de øvrige aldersgrupper.

Et af Fyrværkerikampagnens formål er at fremme brugen af blandt andet fyrværkeribriller. Derfor er det undersøgt, hvor mange af respondenterne der anvender beskyttelsesbriller, når de affyrer fyrværkeri eller ser på. Resultatet er vist i figur 20.

Figur 20. Befolkningens brug af beskyttelsesbriller ved affyring af fyrværkeri – som, den der affyrer, eller som tilskuer.

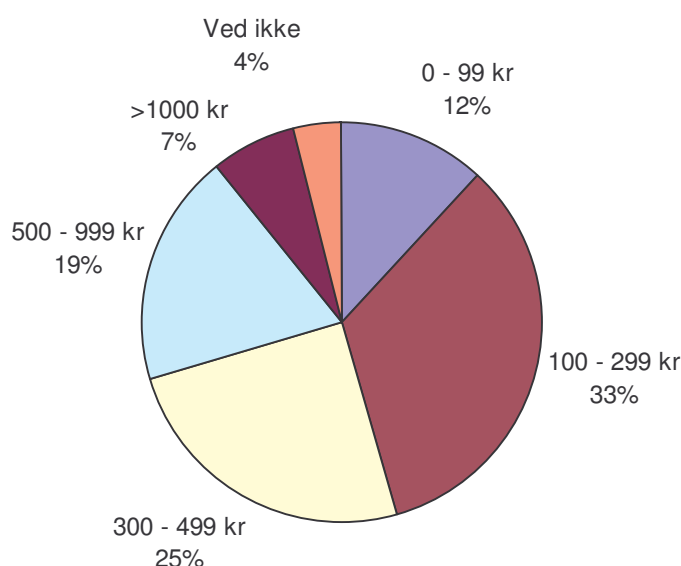

Kilde: TNS Gallups evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005 – ref. 1.
Der indgår svar fra alle 2.367 respondenter.

Igen er der en signifikant sammenhæng mellem køn, alder og anvendelse af beskyttelsesbriller. Kvinder er mere tilbøjelige til altid at anvende beskyttelsesbriller, mens mænd er mere tilbøjelige til aldrig at bruge beskyttelsesbriller. Det er især de 20-29-årige mænd, som ikke anvender beskyttelsesbriller, mens de 10-19-årige mænd de flittigste brugere af beskyttelsesbriller.

Folk er i undersøgelsen blevet spurgt, hvor meget fyrværkeri de har købt. Ca. 40 % af respondenterne i undersøgelsen svarede, at de ikke havde fyrværkeri dette nytår (2005/06). Yderligere ca. 20 % svarer, at de har fået fyrværkeriet. Svarene fra resten af gruppen er vist i figur 21.

Figur 21. Det beløb, der er brugt på fyrværkeri pr person.

Kilde: TNS

Gallups evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005 – ref. 1.

Figuren er baseret på svar fra 1.213 respondenter, der svarer, at de har købt fyrværkeri op til nytåret 2005/06.

Figuren viser, at omtrent halvdelen af dem, der købte fyrværkeri, brugte på til 300 kroner på fyrværkeri, mens resten brugte fra 300 kroner og opefter. Ca. 7 % af respondenterne svarede, at de brugte mere end 1.000 kroner på fyrværkeri.

For så vidt angår typer af fyrværkeri svarer folk, at bordbomber, raketter og bomberør er de typer fyrværkeri, som anvendes mest. Kvinderne svarer dog, at de i højere grad holder sig til de mere ufarlige typer som knaldperler, hundepropper og stjernekastere, mens mændene er til de typer af fyrværkeri, hvor risikoen for uheld er større.

Disse svar kan også analyseres og give yderligere detaljer. Hvis man fokuserer på mænds anvendelse nytårsfyrværkeri og undtager de mindste typer (heksehyl, røgbomber osv.) får man billedet i tabel 6. Tabellen giver svaret på spørgsmålet "Hvilke slags fyrværkeri har du fyret af eller vil du fyre af i løbet af vinteren?"

Spørgsmålet blev stillet til de personer, som angav, at de havde affyret eller ville affyre fyrværkeri i vinteren 2005/06.

Tabel 3. Affyring af større fyrværkeri fordelt på mænd i forskellige aldersgrupper. Kun de fire første typer kan lovligt anvendes af den almindelige forbruger.

Aldersgruppe				
Type fyrværkeri	10 – 19	20 – 29	30 – 39	40 – 49
Bomberør	38 %	37 %	44 %	43 %
Batteri	47 %	59 %	64 %	61 %
Større raket	46 %	55 %	64 %	70 %
Mindre raket	66 %	46 %	60 %	57 %
Nødraket	2 %	0 %	1 %	1 %
Kanonslag med lunte	12 %	13 %	5 %	5 %
Stryger	11 %	9 %	4 %	7 %
Sejlgarnsbombe	2 %	1 %	1 %	1 %
Luftbombe	6 %	5 %	7 %	6 %
Hjemmelavet fyrværkeri	3 %	2 %	1 %	0 %
Militært sprængstof	1 %	2 %	1 %	0 %

Kilde: TNS Gallups evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005 – ref. 1.

Tabellen er baseret på svar fra 1.012 respondenter, idet der er fjernet dem, der svarer, at de aldrig fyrer fyrværkeri af.

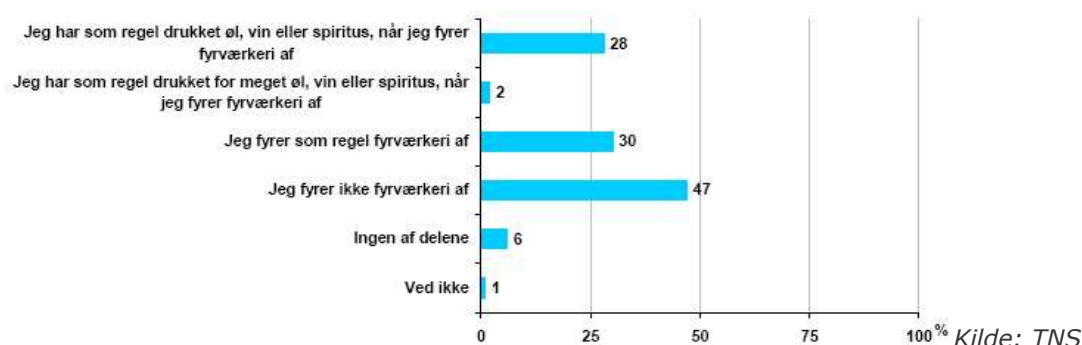
Det er påfaldende, at mange svarer, at de har affyret eller vil affyre nogle af de typer fyrværkeri, som ikke lovligt kan anvendes (nødraketter, kanonslag, strygere, sejlgarnsbomber, luftbomber, hjemmelavet fyrværkeri og militært sprængstof). Og igen ses, at det er aldersgrupperne 10 – 19 og 20 – 29, der dominerer billedet for de ulovlige typer.

Endvidere viser analyserne, at hjemmelavet fyrværkeri er signifikant mere udbredt i Jylland end i resten af landet.

For at afdække i hvilket omfang respondenterne er påvirket af alkohol, når de enten affyrer fyrværkeri eller er tilskuere hertil, er de blevet bedt om at beskrive sig selv og deres alkoholvaner via en række udsagn. De 10–12-årige har ikke fået stillet spørgsmålene.

Figurerne 22 og 23 viser billederne for de personer, der selv affyrer fyrværkeriet hhv. er tilskuere.

Figur 22. Respondenternes egen karakteristik af deres alkoholindtag, når de selv affyrer fyrværkeri.

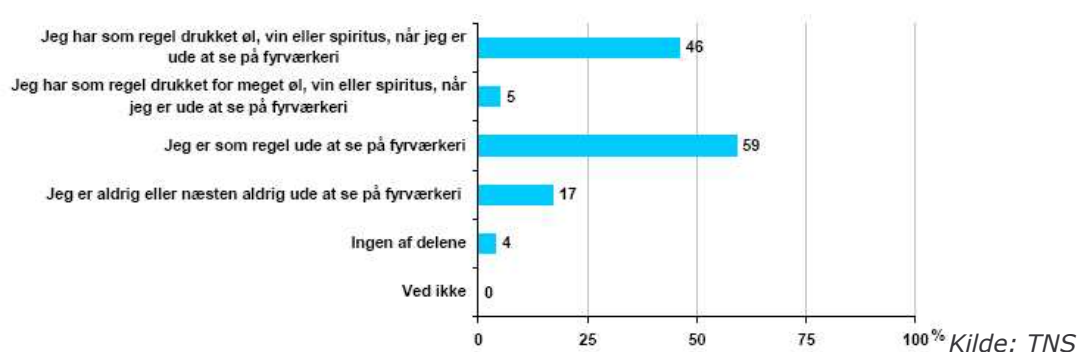
Gallups evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005 – ref. 1.

Figuren er baseret på svar fra 2.155 respondenter, idet respondenter mellem 10 og 12 år er udeladt af undersøgelsen.

Flere svar er tilladt.

Figur 22 viser, at næsten en tredjedel af alle respondenterne har drukket, når de affyrer fyrværkeri – 2 % angiver endda selv, at de har drukket for meget.

Figur 23. Respondenternes egen karakteristik af deres alkoholindtag, når de er tilskuere til affyring af fyrværkeri.

Gallups evaluering af Fyrværkerikampagnen 2005 – ref. 1.

Figuren er baseret på svar fra 2.155 respondenter, idet respondenter mellem 10 og 12 år er udeladt af undersøgelsen.

Flere svar er tilladt.

Figur 23 viser, at næsten omkring halvdelen af alle respondenterne har drukket, når de overværer affyring af fyrværkeri – 5 % angiver, at de har drukket for meget.